

Силабус дисципліни

Соціологія

Ступінь вищої освіти – бакалавр
Галузь знань 23 Соціальна робота
Спеціальність 231 Соціальна робота
Освітньо-професійна програма Соціальна робота

Рік навчання: 2, Семестр: 3

Керівник курсу: к.соціол.н, доц. Біскуп Віталій Степанович

Кількість кредитів 5 Мова викладання: українська

Соціологія – багатопланова, фундаментальна дисципліна, яка є базою для осягнення основ людського життя, виступає передумовою формування соціального мислення, початком до наукового обґрунтування та аналізу суспільства, його законів та категорій. Актуальним для сьогодення є використання всієї різноманітності соціологічної думки, за допомогою якої можливе успішне осягнення природи соціальних процесів і структур, всебічного роз'яснення напруженості та конфліктів у суспільстві, різноманітних чинників, котрі так чи інакше, визначають соціальну поведінку людей та розвиток суспільства.

На загальносоціологічному рівні досліджуються проблеми соціально-філософського осмислення найзагальніших питань розвитку та функціонування суспільства у цілому та місця в ньому людини, питання побудови соціальних структур та процесів. Теоретичну соціологію становлять різноманітні концепції, що розглядають усю сферу соціального життя суспільства як соціальну систему, соціальні спільноти, соціальні відносини, процеси, інститути.

Мета курсу – підготовка професійно-компетентного, гуманістично зорієнтованого спеціаліста – соціолога, соціального працівника – з високим рівнем соціологічної грамотності як важливої складової його професійної культури.

№	Тема	Результати навчання	Завдання
2/1	1.Вступ до соціології. Соціологія як наука про суспільство.	Орієнтуватися в структурі соціологічного знання, розуміти категорії та функції соціології.	Тести, питання
4/2	2.Проблема класифікацій соціологічних теорій і вчень. Позитивізм О. Конта. Теорія суспільного розвитку Г. Спенсера.	Володіти знаннями щодо теоретичних напрямків соціологічного знання, розуміти історичні витоки соціології.	Тести, питання, опрацювання першоджерел
2/1	3.Класики соціології: Е. Дюркгейм та М. Вебер.	Орієнтуватися у системі ключових загальносоціологічних теорій, вміти аналізувати сучасний світ із використанням класиків соціології.	Написання есе

2/1	4. Вихідні елементи соціального життя: соціальна дія та соціальна взаємодія.	Розуміти причини об'єднання людей у спільноти, здійснювати аналіз соціальних утворень різних типів та масштабів функціонування.	Тести, питання
4/2	5. Особистість в системі соціальних взаємодій.	Вміти розуміти свої соціальні позиції у системі сучасного суспільства, усвідомлювати відповідальність за свої вчинки та дії.	Тести, питання
4/1	6. Система соціальних статусів та соціальних ролей. Соціальний контроль.	Ідентифікувати систему соціальних статусів особистості, розуміти відмінності між статичними та динамічними характеристиками особистості	Кейси
2/1	7. Мала група та групові ефекти.	Володіти навичками аналізу малих груп, розуміти причини та наслідки групового конформізму	Тести, питання
4/2	8. Суспільство як соціальна система. Соціальні інститути.	Володіти інформацією щодо сутнісних характеристик суспільства як складноорганізованого соціального організму, розрізняти його стани та процес. Вміти аналізувати соціальні інститути в контексті їх функціонального призначення у суспільстві, знаходити їх явні та латентні ознаки, конструктивні та деструктивні прояви	Тести, питання
4/2	9. Соціальна стратифікація та соціальна мобільність у суспільстві.	Знаходити причини різного становища особистості у соціальній системі, бути здатним будувати власну кар'єру з огляду на поточну соціальну ситуацію.	Кейси
4/1	10. Соціальні зміни. Чинники соціальної стабільності та соціальної нестабільності.	Володіти знаннями щодо причин соціальних змін у суспільстві, вміти аналізувати їх наслідки на мікро-, мезо- та макрорівнях.	Тести, питання

Літературні джерела

1. Агенти соціальних змін у суспільстві нестійкої інституційності. Злобіна, О. (ред.). Колективна монографія. Київ: Інститут соціології НАН України, 2022. 330 с.
2. Гіденс Е. Соціологія. К.: Основи. 1999. 726 с.
3. Загальна соціологія: [хрестоматія] / концепція, упоряд., перекл. А. В. Фурман, В. С. Біскуп, О. С. Морщакова. Київ : Видавництво Ліра-К, 2019. 354 с.
4. Захарченко М.В., Погорілий О.І. Історія соціології: від античності до початку ХХ ст. К., 1993.
5. Історія соціології (у 2-х кн.) [Електронний ресурс] : навчальний посібник / О. А. Рахманов, С. С. Бульбенюк, Ю. М. Манелюк. К. : КНЕУ, 2017. 279 с.

6. Підходи до класового аналізу. За ред. Е. О. Райта; переклад з англ. О. Симончук. Київ : Інститут соціології НАН України, 2019. 287 с.
7. Соціологія: навчальний посібник для студентів усіх спеціальностей денної форми навчання, що вивчають «Соціологію» / О. В. Горпинич, О. Ю. Клименко, Л. М. Москаленко, М. С. Труш, В. Ф. Ятченко. Київ : ДУТ, 2019. 235 с.
8. Соціологія: теорії середнього рівня: навчальний посібник / за наук. ред. Ю. Ф. Пачковського [Н. В. Коваліско, Т. Д. Лапан, Н. Й. Черниш та ін.]. Київ : «Каравела», 2020. 356 с.
9. Пйотр Штомпка. Соціологія. Аналіз суспільства. Львів: Колір ПРО, 2020. 800 с.
10. Титаренко О. Соціологія. Навчальний посібник. Дакор. 2020. 210 с.
11. Черниш Н. Соціологія. Курс лекцій. Львівський національний університет імені Івана Франка. URL: https://shron1.chtyvo.org.ua/Chernysh_Nataliia/Sotsiolohiia_Kurs_lektsii.pdf
12. **Anthony Giddens, Mitchell Duneier Richard P. Appelbaum Deborah Carr.** Introduction to Sociology. W. W. Norton & Company; Seagull Twelfth edition. 2021. 984 p.
13. Aronson Elliot. Social psychology. Elliot Aronson, Timothy D. Wilson, Robin M. Akert, Samuel R. Sommers. Ninth Edition. 624 p. URL: https://www.booksfree.org/wp-content/uploads/2022/04/Social-Psychology-9th-Edition-by-Aronson-Wilson-Akert-Sommers-booksfree.org_.pdf
14. Baron Robert A. Social psychology. Robert A. Baron, Nyla R. Branscombe. 13th ed. 539 p. URL: https://www.booksfree.org/wp-content/uploads/2022/04/Social-Psychology-13th-Edition-by-Robert-and-Nyla-R-booksfree.org_.pdf
15. Maxine P. Atkinson Kathleen Odell Korgen. Social Problems: Sociology in Action. SAGE Publications, Inc; 1st edition. 2020. 400 p.

Політика оцінювання

1. Пропущені заняття з поважних причин мають бути підтверджені офіційним документом (лікарняним листом, довідкою з деканату тощо). У випадку, якщо кількість пропущених занять з поважних причин становить більше 50%, студент зобов'язаний самостійно опрацювати пропущені теми і звітуватись перед викладачем у встановленому порядку.
2. Починаючи з другого заняття, на якому студент був відсутній без поважних причин, він зобов'язаний його відпрацювати у встановленому порядку.
3. Якщо студент на практичному занятті отримав незадовільну оцінку (1-59 балів) він зобов'язаний ліквідувати заборгованість у встановленому порядку.
4. У випадку не ліквідованої заборгованості (п. 1-3) студент не допускається до проміжного та підсумкового контролю знань.
5. Порядок ліквідації заборгованостей пропущених занять погоджується між викладачем та студентом і може бути виконана у вигляді усної прездачі, підготовки короткого повідомлення на практичному занятті чи розгорнутого реферату на певну тему.

Форми поточного та підсумкового контролю

Модуль 1		Модуль 3	Модуль 4
40%	40%	5%	15%
Поточне опитування	Модульний контроль	Тренінги	Самостійна робота
1. Оцінка за поточне опитування визначається як середнє арифметичне з оцінок, отриманих під час занять.		Оцінювання розробленого і проведеного тренінгу, щодо формування навичок асертивної поведінки	Оцінювання завдання за результатами підготовленої роботи
2. Оцінка за модульний контроль виставляється на підставі виконання письмового завдання, а саме: 15 тестових завдань, кожне з яких має 4 бали і одне теоретичне питання, яке має 40 балів.			

Шкала оцінювання студентів

За шкалою ТНЕУ	За національною шкалою	За шкалою ECTS
90–100	відмінно	A (відмінно)
85–89	добре	B (дуже добре)
75-84		C (добре)
65-74	задовільно	D (задовільно)
60-64		E (достатньо)
35-59	незадовільно	FX (незадовільно з можливістю повторного складання)
1-34		F (незадовільно з обов'язковим повторним курсом)